

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.

Pe jumătate an 14.— "

Pe 3 luni . . . 7.— "

Pe o lună . . . 2.40 "

Pentru România și străinătate:

Pe un an . 40.— franci.

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr. 1/a—
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Lord Kitchener.

Arad, 15 Noemvrie.

Fără îndoială pentru politica mondială este de cea mai mare însemnătate căderea guvernului Viviani și a lui lord Kitchener. Se știe că, actualul guvern francez al lui Aristide Briand este urmașul politicii tolerante, în-suş premierul francez, deși un disident cronic, reprezintă radicalismul constituțional în Franța și fiind denumit secretar al statului fostul ambasador Cambon, un bun cunosător al stărilor sociale din America și Germania, putem să susținem ideea ce ne-o sugerează evenimentele: „călătoria” lui Kitchener în Egipt este de fapt o derută a politicii lui Grey și Sassonow și pacea, pe care am simțit-o foarte departe, începe să-și desfășoare aripile. Lordul Courtney, unul dintre feudallii Angliei, spune în casa magnaților: „iubim individualitatea națională, dar trebuie să ne împăcăm cu ideea raporturilor internaționale, dacă nu vrem să periclităm existența culturii și civilizației europene”, iar călătoria prințului Bülow la Luzern pressa spaniolă o glosează susținând principii pacifiste. Bineînțeles svonorurile despre pace par a fi neîntemeiate, căci în parlamentele țărilor am auzit destule discursuri, cari anihilau tendințele pacinice. Mai în zilele trecute Edward Grey a declarat că înțelegerea nu o să obosească și o să ducă la împlinire idealul ei: desrobirea tuturor națiunilor împilate de sub jugul străin și incorporarea lor în patria-mă.

Cum înțelege înțelegerea împlinirea idealului ei, o vedem în Serbia. Nu știm, câtă este

armata puterilor împătrite de sub conducerea lui Sarrail — „Times”-ul susține că dela Salonic până la râul Strumița se află o armată anglo-franceză de 350 de mii de oameni. Oricum ar fi, una este cert: *lupta ce se duce astăzi în Europa se duce pentru Balcani și coloniile africane.*

În Europa nu mai există probleme de rezolvat pentru marile puteri. Un statu-quo se menține cu prisosință și pierderile se egalizează foarte lesne. Germania nu este bătută, nici Franța, nici Italia, iar Rusiei i s'a făcut un acolips de sânge, care poate să-i reîmprospeteze viața-i îmbăcsită în monarhism despotice. Lupta ce se duce pentru colonii nu poate nici ea fi de lungă durată. O să fie o luptă grea, căci dela dânsa depinde libertatea Europei și indirect însăși a pacifismului, căci lupta pentru colonii este totdeauna a civilizației. Oricât ne durea soarta Burilor, prin încorporarea lor în imperiul britanic au ajuns sub tutela sănătoasă a culturii europene, și pacificarea Asiei, a Africei, a Americii, de către marile puteri: Franța, Anglia, Germania, a însemnat: isbânda civilizației asupra unui principiu de eternă reacțiune, pe care cu-o încăpăținare sofistică o numim: *libertatea popoarelor.* Da, înțelegem teoria lui Spinoza despre libertatea popoarelor și suntem de acord cu Krapotkin: fiecare popor să aibă libertate, dar libertatea aceasta nu poate fi conservarea tradițiilor venetice. Nu repugnă sentimentului nostru omenesc ideea, să respectăm libertatea papuașului ori a indianului de a ucide omul și a-l pune pe rug și nu adesea psihicul unui popor îl poți schimba sub influința miraculoasă a culturii omenesci? Ca să meriți să fi *popor liber* trebuie să ai

postulatul maturității tale sociale și fără de acesta, te-ar înăbuși marea forță a mișcării libere...

Un mare și genial propagator al ideii colonizării popoarelor este la Englezi lordul Kitchener. De numele lui Herbert Kitchener și de-al lui Cecil Rhodes se leagă o bună parte a istoriei moderne a Angliei. Cecil Rhodes a inițiat ideea de-a pătrunde în sudul Africei prin Egipt și propaganda britanică, începută la fabricile de diamant din Transvaal cu mici instigații și revoluții în miniatură au dus la războiul anglo-bur.

După pacificarea Egiptului, lordul Herbert Kitchener i s'a distribuit rolul de-a încorpora în Anglia „vârful Africei” și marele militar, s'a achitat de datorie. A umilit un popor viteaz, dar a îmbogățit Anglia cu o colonie și astăzi Burii, sub sceptrul englez și sub conducerea prudentă a lui Louis Botha, sunt părtașii civilizației europene, de fapt ei sunt sclavi, căci n'au independență cetățenească fiind supuși englezi, dar „independența cetățenească” este adese-ori fictivă chiar și în statele cele mai civilizate.

Angliei i se periclitează politica de colonii din partea Germaniei, care tinde cu orice jertfă să ajungă la canalul Suez — și Anglia, în consecința unui ideal superb, se adresează lordului Kitchener: tu, și Slatin-pașa mi-ai pacificat aproape toată Africa, tu mi-ai câștigat Egiptul, acum tu mi-l apără. Dar sub gestul onorific se ascunde un zîmbet disprețuitor al lui John Bull, căci „călătoria” lui Kitchener, înseamnă căderea totală a bestiei cazone.

Acum se verifică atitudinea Angliei.

Puțin o doare pe dânsa soarta Franței,

Un băiat grozav.

De P. Rosseger.

Ploaia încetase, un vânt aspru scutura stropii de pe frunze. Încă în seara aceea am făcut o plimbare până din sus de colină, unde stau casele țărănești de două trei sute de ani. Ele sunt zidite din lemn și au pereții bine încheși, pe când nu departe de ele, casa de lemn a unui vilegiaturist, zidită din deceniul trecut, începe deja să se dărăpăneze.

Și această „vilă” curățică, își dă deja toată silința să pară cât de veche, dar și-a vopsit lemnul prea întunecat; nu e însă culoarea întunecată de vremuri și de soare a caselor țărănești de-o sută de ani. Casele țărănești de din sus de colină au ferestre mici în cari odihnesc garoafe roșii. Coperișul de scânduri e încă odată atât de înalt și foarte pieziș ca un turn gotic de biserică, ce se înalță drept în sus peste casa gospodărească. Plimbându-mă am văzut deodată ceva viu pe creasta unui astfel de coperiș. O ființă de-o culoare spălăcită care se mișca încet. Nu era nici pisică nici alt animal de casă. Părea o stafie cum se mișca așa tresărind și apoi stătea iar nemișcată. Ajungând mai aproape văzui că acolo sus se mișca un copil. Un băiețel cam de cinci ani, blond și cu obraji roșii, cu capul și picioarele goale, îmbrăcat numai

într-o cămașă cenușie cu niște pantaloni. Stătea călare, ținându-se strâns cu mâinile de lați, se mișca înainte, apoi ajuns la margine, se întorcea înapoi și de câteva ori strigă: „Hi căluțule!...” Coperișul era calul lui de călărit.

M'a cuprins o frică de-mi tremurau picioarele, văzându-l acolo sus. Cum ajunge băiatul pe coperișul casei? Oamenii lucrau pe câmp și nu-l vedeau în ce primejdie era. Tocmai voiam să-i strig: „Ai de grije, ai de grije!” Mă temeam însă să nu-l sperii tocmai prin strigătul meu. El călărea sburdalnic încoace și încolo pe creasta acoperișului și striga cu vocea lui limpede: „Hi căluțule, hi!”

M'am dus în jurul casei și am văzut în partea dinspre grădină o scară mare care ajungea până în partea de jos a coperișului. De acolo până la vârful stetea pe coperișul de scânduri o altă scară care însă nu era continuarea celei de jos, ci stetea mai mult înspre dreapta și putea fi ajunsă numai trecând peste câteva scânduri piezișe. Se vede că pe aici s'a urcat băiețelul.

Dupăce micuțul s'a săturat de călărit, ridică un picior peste creastă și începu să se coboare pe scară cu spatele înspre coperiș. La un moment a lunecat, fiind scândurile lucii, se ținea însă strâns cu mâna de fușcel. Mititelul se mișca cu atâta băgare de seamă, că aproape m'am liniștit. Scoborându-se a început să numere fu-

cei: „Unu, doi, trei, patru, cinci, șase, opt, doisprezece”.

Ei, dacă ar fi sărit tot așa și fușceii, ca și numerii și-ar fi făcut de cap. În sfârșit a ajuns la partea din jos a coperișului. Aici stând pe spate și ținându-se strâns cu mâinile de amândouă părțile scării, începu de bucurie să bată în vânt cu picioarele peste marginea coperișului. Eu însă pe pământul sigur tremuram de frică. Deodată m'a observat, se piti. S'a făcut de tot liniștit și-și plecă ochii în jos. Îi striga-i să mai dea așa din picioare și încerca-i să împing scara de jos ca să se închee cu cea de sus. Neavând încredere în intențiile mele s'a întors repede și se urcă în sus sprinten ca o pisică.

Eu nu știam ce să fac și voiam să strig oamenii de pe câmp. Lângă poarta de lemn stătea un coș plin cu iarbă verde, îl luai și-l golii pe pietrele de sub scoc unde micuțul trebuia să cadă. Băiețelul s'a urcat iar pe creasta coperișului și se uita cu neîncredere la mișcările mele. După aceea întoarse capul senin și rotind pe cealaltă parte a coperișului unde nu era scară. Aproape credeam că vrea să se dea jos pe acolo.

Dinspre câmp venea bătrânul țaran și-mi strigă: „Ce faci dumneata acolo? Copilul se sperie, doar!...”

„Dar Doamne sfinte, e în cea mai mare primejdie. Cum puteți să-l lăsați să se urce acolo!”

a Belgiei, a Poloniei. Din partea ei ar putea de zece ori să pătrundă în catedrala din Reims grenadirii lui Kluck și la Ypern ar putea de douăzeci de ori să rupă frontul Bavariezii. Anglia tremură, căci își vede amenințat apetitul ei de monstru: *Egiptul* poetic, sub ale cărui piramide fugeau odată mâncând pământul soldații englezi și la poala cărora declama odinioară „le petit caporal” *Napoleon*: soldați, de pe piramidele aceste privesc nouăsprezece secole la voi — Egiptul, pentru a cărui cultură agronomică și comercială a jertfit câteva sute de miliarde Anglia, este amenințat de Germani.

Lui Kitchener i se dă rolul de „apărător al vulturului roșu”. Kitchener va lua comanda armatei aliate, care trebuie să oprească progresul triumfător al Germaniei în Balcani și linia Constantinopol-Canalul-Suez. Kitchener trebuie să înlocuiască pe *Wellington* și tot Kitchener trebuie să-și pue pieptul față cu *Mackensen*. Rol greu, chiar și pentru un actor, să joace un Cesar apărător, și ridicolul nu este decât de-un jumătate de pas de sublim.

Călătoria lui Herbert Kitchener poate aduce pacea foarte curând, dar în urma fatalității, va putea prelungi războiul pe-o durată excepțională.

De ce atârnă neutrii?

Două garanții.

București, 10 Noembrie,

Crâncena luptă între cele două grupări de mari puteri europene târște, treptat, în văltoare și pe neutrii, însă, cum neutrii sunt numai micile state fără prea mari forțe economice și militare, acestea așteaptă condițiunile și împrejurările cele mai favorabile spre a se prinde în horă.

De-o parte Germania și de cealaltă parte puterile împătritei înțelegeri caută, luptă, stăruiesc și fac propuneri tuturor neutrilor spre a-i atrage în partida lor. Bineînțeles, cu cât una din partide simte că pământul îi fuge de sub picioare cu atât dă mai mult și cu cât succesul îi zimbește mai statornic, cu atât se lasă mai greu.

Noi Românii am gustat din dulcele acestui termometru diplomatic. De pildă cu cât Rușii urcau mai sus crestele Carpaților cu atât

scoborau oferta lor față de noi, și cu cât armatele țarului se prăvăleau mai jos de pe culini cu atât culminau ofertele și cesiunile teritoriale.

Dar neutrii, în general, nu s'au mulțumit și nu se mulțumesc numai cu propuneri și făgăduieli, ei cer *garanții*, cer adică *certitudini* cumcă nu vor fi lăsați în izolare ca să lupte singuri împotriva armatelor bine organizate, oțelite, numeroase și excelent aprovizionate ale marilor puteri din tabăra adversară.

Dela începutul războiului și până azi 3 state au ieșit din neutralitate spre a se arunca în luptă: *Italia* care s'a alăturat întregii înțelegeri și *Turcia* cu *Bulgaria* cari s'au alăturat puterilor centrale.

Italia a intrat în luptă numai spre a-și realiza *idealul ei național*, de aceea vedem că, până acum, n'a ajutat pe aliații ei nici cu un vapor și nici cu un soldat pe celelalte fronturi. Italia declară că va veni în ajutorul întregii înțelegeri forțând ofensiva pe granița austriacă, dar că *mai mult nu poate face*. Toți soldații îi sunt trebuincioși spre a face față unei ofensive probabile din partea Austro-Ungariei.

Rusia este despărțită de Anglia și de Franța și nu poate primi nici un ajutor din partea lor, după cum nici ea nu poate ajuta pe aliați. Anglia este prea mult amenințată în Indii, în Egipt, la ea acasă pentru ca să trimită prea multe trupe pe alte teatre de luptă afară de teatrul principal care e Franța. Franța trebuie să țină bine ușa care o desparte de Germania și are nevoie de toți fiii săi sub arme.

De aceea în câmpul împătritei se constată o adâncă *lipsă de solidaritate*, fiecare luptă pentru el, fiecare se teme ca nu cumva, prin sfirtarea sa, să nu facă prea tare și prea mare pe aliatul de astăzi, poate rivalul de mâine.

Exemplul Serbiei este elocvent.

De luni de zile se știe că Germania va ataca Serbia pentru ca să ajungă neapărat la Constantinopol, și cu toate astea, cu tot timpul de câteva luni, cele patru puteri ale înțelegerii n'au fost în stare ca să se pună de acord, să elaboreze un plan și să organizeze o expediție.

Și să nu uităm că, mai înainte de începerea ofensivei austro-germane, acțiunea militară a împătritei era mai ușoară decât acțiunea puterilor germane, fiindcă, pe când armatele împătritei ar fi putut debarca ori unde fără a întâmpina nici o împotrivire, armatele austro-germane sunt obligate a lupta din greu spre a putea pătrunde prin Serbia care este o fortăreață naturală.

Neutrii știu toate acestea fiindcă le văd.

Neutrul, care nu e un imbecil își zice: încă din luna lui August, adică încă de acum trei luni s'a știut că Austro-Germanii organizează campania împotriva Serbiei. Pe vremea aceea Bulgarii tratau încă și nu îndrăzneau să se pro-

nuțe, însă ezitarea lor trebuia să dea de gândit. Apoi, dacă este adevărat ceea ce se spune mereu în ziarele Quadruplei, cumcă Germanii sunt istoviți și nu mai au oameni, dacă pe de altă parte puterile împătritei — cari n'au pierdut mai nimic dela începutul războiului — de ce Anglia, Franța și Italia n'au pus, dela mână, fiecare câte 100.000 soldați, de ce, având stăpânirea mărilor n'au debarcat, din vreme, 300 mii oameni la Salonic și de ce n'au intrat cu această armată în Serbia?

Grecia s'ar fi mărginit și atunci ca să protesteze. Inșă, când în munții Serbiei ar fi stat cu pușca la ochiu 600.000 anglo-franco-sârbo-muntegrini, și când alți 200.000 Ruși ar fi debarcat în Bulgaria nepregătită încă, ori ar fi luat calea Dunării spre a debarca direct în Serbia, această forță impunătoare de 800.000 oameni ar fi zădărnicit ofensiva austro-germană — ar fi paralizat mobilizarea bulgară și, negreșit, ar fi târit în luptă pe ceilalți neutri.

Și așa, neutrul care vede cumcă acest lucru foarte ușor — pentru cine are bogăție, stăpânirea mărilor și milioane de soldați — nu s'a făcut, înțelege despre ce e vorba, înțelege care este situația militară a împătritei și își zice: „Dacă Anglia, Franța, Rusia, Italia, nu și-au făcut datoria, asta înseamnă că n'au putut”.

Dinu Dela Olt.

Politica Angliei în Orient.

— Declarațiile colonelului Repington. —

În „*Giornale d'Italia*” dela 1 Noembrie st. n., se poate ceti o foarte interesantă convorbire, pe care corespondentul acestuia ziar din Londra a avut-o cu colonelul *Repington*, criticul militar al lui „*Times*”, a căruia competență și obiectivitate sunt universal recunoscute.

Distinsul ofiter englez a spus:

— Situația în Serbia este primejduită și nu există cea mai mică speranță ca expediția aliaților să poată sosi la timp. Se simte, dela început, rezultatul greșelii diplomatice de a fi pus temeiul numai pe concursul Greciei și al României și de aici a decurs și eroarea militară de a nu fi adus decât prea încet și prea puține trupe la Salonic și de a nu fi calculat la timp și mijloacele necesare aprovizionării și transportului corpului expediționar.

Efectul militar va fi astfel nul, iar de a se gândi cineva la continuarea trimiterii de trupe pe acest front, ar fi o greșală grosolană.

Sârbii, după toate prevederile, se vor retrage către Marea Adriatică și vor opune acolo,

„Vai de mine!” zise bătrânul râzând: „De căzut să se teamă el: Asta ar fi chiar prea-prea! Când să învețe doar omul să se urce dacă nu în vremea când e mic și sprinten?”

„Dar sârmanul copil!” Zisei eu indignat. „Cum poate un copil să cunoască foloasele și primejdiile și să fie cu băgare de seamă!”

„Să vezi pe-acest pierde-vară sus în cireș! Se urcă până în vârful de tot și sare ca o pasere din cracă în cracă. E în stare să prindă vevețile din brazi. Dar pe așa un coperiș de casă unde nu se poate rupe nimic!”

„Bine, dar chiar d-ta ai zis că îi este frică!”

„Vezi bine, că-i e frică dacă un om străin stă lângă scară nu vrea să se ducă de-acolo!”

„De mine îi este frică?”

„Știu că nu de mine! Oameni străini nu vin mulți pe la noi de aceea e așa sperios!”

Țăranul mișcă scara să vadă de stă bine, apoi strigă băiatului: „Ioniță, eu sunt aici, moșu-tău!”

Străinul se duse dincolo lângă banca de tei, unde de pe coperiș nu putea fi văzut. Acolo de abia mi-am venit în fire. Atât de departe ai ajuns tu băiat de țăran băștinăș! Nu te-ai urcat și tu odată pe crestele coperișurilor de case după cuișuri de vrabie? N'ai rupt și tu boboci de flori din vârful pomilor? Și acum te îngrijești ca o bătrână guvernantă, când un băețel sprinten se urcă pe coperiș?

Atât de departe am ajuns în cei treizeci și patru de ani petrecuți în oraș, șezând la masa

de scris! Și nenumăratele mame, cari strigă de frică, când un copil se urcă pe jet, sau când se suie pe un gard de lați! „Te rog și nu te urca, căci poți cădea jos! Te rog joacă-te liniștit și nu mai fă atâtea nebunii, îți poți rupe mâinile și picioarele! Te rog lasă cuțitul din mână că, te poți tăia! Vă rog ștregarilor nu vă mai bateți atâta, că vă puteți scoate vre-un ochiu! Te rog și îmbracă rocul când ești afară, că, e vânt! Și pumeți în jurul gâtului un șal gros, să nu te răcești! Dar bine Emil, tu de sigur ești ud la picioare, schimbăți îndată ciorapii! Doamne sfinte, dar nu mai alergați așa copii, căci căpătați o aprindere de plămâni!” Așa merge toată ziua și după voința mamelor copiii ar trebui să stea toată ziua liniștiți într'un colț al odăii, sau pe vreme tare caldă de optsprezece grade, să se preumbe foarte liniștiți în grădină. Dar ștregarii de copii nu ascultă. Ei ascultă de altă mamă, de mama natură. Ei vreau să se miște în aer liber să încerce totul și să se pregătească potrivit naturii pentru lupta cea mare, de care nu vor fi cruțați. Totuș succede pazei vecinice și mărginirii multor părinți să-și slăbească într'atâta copiii, încât mai târziu nu sunt buni de nimic. Așa îți îngropi sistematic propria ta semintie. O mamă dela oraș, văzând copilul cum se urcă, de sigur ar fi leșinat, mie nu mi-a lipsit mult, și așa se degenerază un băiat de acasă sămătos ca mărul, când ajunge în furnicarul civilizației. N'a mai rămas în el nici un strop de sânge din vremea aceea? I-a uitat el de tot pe

ei, pe micii și veselii ștengari din satul de pădure, cari zi de zi erau cu viața în primejdie, până s'au făcut mari și tari? În apa rece din râul sgomotos umblau încoaci și încolo desculți, ca să prindă păstrăvi și raci, cari apărându-se îi pișcau de degete. Necăjau taurii și apoi îi se suiau pe spinare. Spărgeau ghița pe râul morii, deasupra roții ce se învărtea, în fierărie în jurul focului scânteietor, băteau fierul. Se băteau unii cu alții și se trânteau la pământ, trupurile se loveau de pietri și erau în aer mai multe picioare decât capete. Din mijlocul roiului de albine rupeau strugurii de pe vie. Căpătau ghiolduri, sgârieturi și tot felul de răni, dar nu se făcea lucru mare din ele. Frig și căldură, foame și sete, fără ca să se facă multă vorbă pentru ele. Nici chiar dacă careva la Paști fuma tutun. De aveau durere de gât ori aprindere de plămâni, toate femeile știau umșori, pflastru, praf și beuturi, acelea le foloseau și așteptau apoi până trecea boala. Câte odată murea unul, cei cari totuș se prăpădeau erau uitați în curând.

Așa se crește un popor puternic. Pe grămada de pietri se face omul tare, în vată se prăpădește.

Astfel cugetam sub teiu, toate aducerile aminte sunt puterea bătrânilor și virtutea celor slabi e moralizarea.

Din spre deal venea ciurda către casă. Vacii, boii, taurii și viței. Animalele se răsfățau, se împingeau, săreau una pe alta, se propteau cap în cap și fiecare se nizuia să împungă în grumaz

mai departe lupta lor de rezistență, contra invaziunii. Tot acolo, ar putea să le trimită Italia ajutoare și aceasta este și una din laturile problemei.

Dar să se expedieze din Occident un nou corp expediționar, fie pe coasta Adriaticei, fie pe malurile Bulgariei, ar fi și a veni prea târziu și de nici un folos.

Ar fi trebuit, cu multe luni înainte, să se pregătească în Sicilia, ori la Malta, dacă ar fi fost prevedere militară și tehnică, o expediție în Balcani și din cauza lipsei unei asemenea prevederi, astăzi înaintarea Germanilor spre Constantinopol nu mai poate fi împiedecată.

Paguba nu este însă mare, deoarece *Balkanii nu pot fi teatrul de război*, pentru o acțiune decisivă. Un atac deasemenea contra Egiptului nu e de temut, căci aliații, îndreptând o expediție în Siria, pot foarte lesne să dea o lovitură în flanc și să taie astfel comunicațiile unei armate, care ar înainta spre canalul Suez, în afară de considerația că o asemenea expediție nu ar putea fi nici dânsa decisivă.

Noi — Englezii — nu avem interese de a ne lupta cu Bulgaria și cu Turcii. Punctul de căpetenie este să nu ne prea întindem și să ne menajăm toate puterile, pentru teatrele noastre de război”.

La sfârșitul lui Decembrie, România va intra în acțiune?!

Ultimat adresat României de Germania? — Un guvern Carp? — Regele Ferdinand deschide parlamentul printr'un mesaj de tron! Ancheta agricultorilor români în străinătate. — D. Brătianu la rege. — O declarație a ministrului Morțun. — Germania contează la sigur pe România? — D. Carp la rege.

Arad, 15 Noembrie.

Despre situația politică în România primim azi următoarele știri:

Ziarul „Adevărul” publică o convorbire cu un prieten politic al fostului prim-ministru Carp, — după care d. Carp s'ar fi exprimat că în scurtă vreme trebuie să se limpezească politica externă a României și până la finele lui Decembrie, România va trebui să intre în acțiune. În momentul când Germania va stabili legătura deplină cu Constantinopolul, România va trebui, silită de împrejurări, să intre în acțiune, alături de puterile centrale. Germania va prezenta un ultimatum României — înainte de a-și prelungi frontul de luptă la canalul de Suez. În acest caz, d. Brătianu va demisiona, iar d. Carp va forma noul guvern.

Din cercurile guvernamentale române aflăm, că în viitoarea ședință a Camerei române, care se va întruni pe la sfârșitul lunii, regele Ferdinand va deschide parlamentul printr'un mesaj de tron asupra situației externe, făcând importante declarațiuni cu privire la viitoarea politică a României. În preajma întrunirii Camerelor, regele va primi pe

șefii tuturor partidelor, pentru a-i informa asupra situației.

D. Dumitru N. Seceleanu, președintele „Uniunii centrale a sindicatelor agricole” din România, care s'a înapoiat pentru câteva zile din Viena, unde plecase împreună cu alți agricultori români spre a studia chestiunea vânzării și exportului cerealelor, a avut o convorbire cu un redactor dela „Agrarul”, căruia i-a comunicat următoarele:

— **Ingrijiiți de suferințele agricultorilor și doriți de a căuta mijloace pentru a deslega această stare dăunătoare atât nouă cât și țării, am întreprins, mai mulți prieteni, o călătorie în țările cari sunt actualmente unicul nostru cumpărător.**

Tinta noastră fiind de a cerceta cu deamănuntul chestiunea vânzării și exportării cerealelor și a produselor noastre agricole, o anchetă prealabilă și completă, făcută de noi înșine la fața locului, ni s'a părut necesară.

La Viena am găsit o vădită bunăvoință din partea cercurilor financiare și economice, cari împreună cu noi s'au aplicat în căutarea soluțiunii, chestiunii ce ne interesa deopotrivă.

Am credința că încercarea noastră va ajunge la un rezultat multumitor și reîntors în țară nu ne îndoim că propunerile noastre vor

pe cealaltă, răgeau și svârleau din picioare de se roscoala nisipul. În mijlocul acestei îmbulzeli și încurcături, se împletea ceva mic descurt, o fetiță cam de șapte ani, care cu joarda de mesteacăn mâna ciurda înainte, de multe ori ajungea aproape sub picioarele vitelor și totuși ea rămânea stăpână.

Așa un bou se uită și la un copil de șapte ani, tot așa ca și la un bărbat de treizeci de ani și se lasă mânat de el și copilul nu se gândește că, ar putea fi zdrobit de ciurda jumătate sălbatică.

Incetul cu incetul oamenii isprăveau lucrul pe câmp și veneau către casă. Atunci zise micuța dar sânguincioasa țărăncă, către bărbatul ei: „Ai putea lua odată de acolo prăjina de peste râu. Ioniță iară sare încoaci și încolo pe ea și poate cădea în apă”.

„După aceea îi ud și capătă bătaie”, răspunse bătrânul, apoi nu mai zise nimic altceva. Ioniță deja de mult nu mai era pe coperiș, se părea că-i mai plăcea jos la râu pe prăjina ce sta tocmai deasupra vâltorilor, decât pe creasta coperișului unde de oameni străini nu poate umbra în tihnă.

„Câți copii aveți?” întrebai pe țaran, căci tot mai mulți se iveau și mai mari și mai mici ca Ioniță. Și toți plini de viață și îndrăzneți, săreau, strigau și alergau.

„Zece ar trebui să fie cu totul”, răspunse el. „Unul ne-a murit”, întregi țărăncă.

Întrebând mai de aproape aflai că, un băiat

a fost strivit de-o sanie de lemn, ce-o trăgea de pe munte și pe care într'un loc răpos n'a mai putut-o opri. Unul, va să zică totuși s'a prăpădit în primejdie, pe când ceilalți stăruiau înainte cu putere crescândă și voie bună. Unul! Din zece copii de oraș, slăbiți, mor de sigur a treia parte înainte de vreme.

Eu mi-am văzut mai departe de drum. Și pe câmp lângă riul țărnușilor, băiatul sări deodată din băltoacă și apa curgea din hainele lui. Făcând un înconjur mare se abătu pieziș din calea străinului, dar nu către casă, ci către o colibă de scânduri. Acolo în fân nădăjduia să se usuce mai bine, ca acasă, unde nu băiatul căpătă bătaie. Bineînțeles, săritul pe prăjină era ertat, numai căzutul în apă era oprit. M-am împăcat cu lucrul după ce am văzut vârtoarea, căzanul cel mare și adânc, în care dela zăgaz se forma o mică Niagară care în spume albe se învârtea jur în prejur și fierbea. Un altul s'ar fi înecat acolo, Ioniță al meu însă nu. El trebuie că era obișnuit cu zăgazul și ieșitul din apă.

Eu cred că pe Ioniță l-ar putea trimite în vârful unui turn de biserică să vadă de nu vin Turcii, sau să-l pună într'o scafă de pescuit; el nu se teme nici de vultur, nici de monștrii marini — el se teme numai de străini. I. N.

întâmpina și aprobarea cercurilor dirigitoare ale țării noastre.

Problema deși urgentă, a trebuit ca unii din noi să venim în țară pentru afacerile noastre personale, dar numai pentru 2—3 zile. Cred că Mercuri, cel mai târziu, ne vom reîntoarce la Viena, unde ceilalți prieteni, rămași acolo, continuă cercetările.

Mai pot adăoga că în tratativele noastre nu am înțeles ca prețurile cerealelor să fie mai mici ca acele fixate de comisiunea din București.

Mercuri d. Brătianu, prim-ministru, a fost în audiență la rege. Cu acest prilej d. Brătianu a raportat M. Sale despre proiectul relativ la reconstruirea cabinetului. Joi d. Brătianu a avut o întrevedere cu dnii deputați Săveanu și Banu, cu cari de asemeni a discutat chestia reconstruirii cabinetului. În consiliu de miniștri care s'a ținut Sâmbătă, d. Brătianu a referat consiliului despre rezultatul consfăturilor urmate cu deputații liberali. Totodată d. prim-ministru a comunicat consiliului intențiunea relativ la o reconstruire a cabinetului.

În oficiosul guvernului român „Viitorul” au apărut următoarele declarații făcute de ministrul de interne al României d. Morțun, într'o ședință ținută la o serată ce a avut loc la primarul Bucureștiului:

„Sunt unii — a zis ministrul de interne — cari fără să se gândească la urmările unei acțiuni ne cer să intrăm în război, aducând ca motive, că noi trebuie să apărăm civilizația franceză, mai departe că iubirea noastră față de Franța invoacă aceasta. Alții de asemenea doresc o acțiune urgentă alături de Germania. Stând tot așa de departe de unii cât și de ceilalți, eu cred că România se poate amesteca în război numai de dragul propriilor ei interese”.

Ziarul „Acțiunea” ca să dovedească cât de deplin liniștită e Germania în ce privește ținuta României, relevă că ministrul Germaniei la București a încunoștințat guvernul român, că cele 63 locomotive comandate de România încă înainte de război în Germania, vor fi furnizate acum. Societatea română „Forestiera” care de mai mult timp a comandat dela firma Fleck, 50 vagoane de mașine electrice și părți componente ale mașinilor — a fost de asemenea informată că în vederea schimbării situației politice în România, marfa comandată va fi expediată.

Din București se anunță că d. P. P. Carp a fost Vineri primit de regele Ferdinand într'o lungă audiență.

PENTRU „ALBUMUL DECORAȚIILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitejilor noștri și informațiunile necesare (locul nașterii, regimentul, vârsta și faptele răsplătite cu medalia respectivă).

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 13 Noemvrie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Spre nordvest de Tartorisk am respins un nou atac dușman. Afară de asta, nu s'au dat decât focuri de artilerie.

Pe frontul italian: Luptele violente de pe sectoarele Goritei s'au continuat și ieri. Pe întreg frontul s'au dat atacuri continuative. Toate eforturile desperate ale dușmanului au fost respinse cu vehemență de trupele noastre cari luptă cu energică vitejie. In cursul zilei și capul podului dela Tolmein a fost expus unui violent foc de artilerie. Am respins un atac, dat contra pozițiilor noastre dela Vosit.

Pe frontul sudostic: Trupele noastre dela Visegrad au ocupat pozițiile înaintate dușmane dela cursul inferior al râului Lun. Trupele austro-ungare înaintate peste Ivanita au ocupat platourile Vc-Livada și Crvena-ga. O altă trupă, răbind toate dificultățile pricinuite de frig și ninsoarea de prin munți, au ocupat cu asalt importantele platouri Smcak și Cosutiș și au respins mai multe contraatacuri. Armata generalului Gallvitz a ocupat platourile din pasul Jastrebaț și a făcut prizonieri 1100 Sârbi.

Armata bulgară continuă trecerea peste Morava.

Berlin, 13 Noemvrie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Nici o noutate.

Pe frontul oriental: Situația neschimbată. Am respins încercări de înaintare rusești.

Pe frontul din Balcan: Prigonirea dintre munți, urmează. Platourile pasului Jastrebaț (spre sudost de Crușevaț) au fost ocupate de trupele noastre. Am făcut prizonieri 1100 Sârbi și am luat un tun.

Budapesta, 14 Noemvrie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Am năvălit în pozițiile dușmane spre nordvest de Tartorisk, am făcut prizonieri 1500 Ruși și am luat 4 mitraliere. Spre vest de Raľalovca am respins atacul dușman. Afară de luptele cu granate de mână dela Saponova, luptele infanteriste au pausat pe întreg frontul.

Pe frontul italian: Dela începutul luptelor au spus prizonierii italieni, că armata inamică este decisă: dacă nu reușește să ocupe orașul Gorita, să-l bombardeze. E fapt, că dela început, câteva canoane au fost trimise spre oraș. Ieri orașul Gorita a fost bombardat de artileria grea inamică. In același timp vehemente atacuri s'au dat contra părții nordice a litoralului Doberdo. Spre nordost dela Monte san Michel, o parte a frontului nostru a ajuns intermal pe mâna dușmană, l'am redobândit însă printr'un violent contraatac dat de cu seară. Toate încercările de înaintare inamice le-am respins în lupte sângeroase. Focurile artileriei noastre au nimicit atacurile dușmane dela capul podului din Gorita și spre sud dela Monte dei sei Busi. Aeroplanelle noastre au bombardat Verona.

Pe frontul sudostic: Armata generalului Kővess înaintază cu isbândă în luptele de munte. După lupte violente, sectoarele dela Visegrad s'a apropiat de partea inferioară a Lunului. Spre drumul către Javor am atins coasta nordică a Planinței din valea Ibar și platoul Cragjorgiev Sanat.

In partea superioară a ținutului Rasina dușmanul învins se retrage peste Brusa și Ploța. Am făcut prizonieri 13 ofițeri și 1200 soldați. Armata generalului Gallvitz respinge inamicul în valea Topliței. Armata bulgară se împreună în toate părțile și înaintază.

Berlin, 14 Noemvrie. — Se comunică dela marele cartier General:

Pe frontul occidental: Evenimente de importanță nu sunt.

Pe frontul oriental: Situația armatelor generalului Hindenburg și-a principelui Leopold de Bavaria e invariabilă.

Trupele germane din armata generalului Linsingen au năvălit în pozițiile dușmane dela Podgațle la nordvest de Tartorisk. Au făcut prizonieri 1515 Ruși și au luat 4 mitraliere. Atacurile rusești spre nord dela calea ferată Covel Sarin, au fost zădărnice de către trupele austro-ungare.

Pe frontul din Balcan: Armatele generalilor Kővess și Gallvitz au respins atacurile inamice de pe întreg frontul. Au făcut prizonieri 13 ofițeri, 1760 soldați și au luat 2 tunuri. Armata generalului Bojadjeff aliându-se cu trupele germane, înaintază spre sud dela Morava.

Chestia ruteană In dezvoltarea ei istorică.

II.

Pe la mijlocul secolului al 16-lea și în a doua jumătate a acestuia, viața națională internă se afla pe o treaptă foarte joasă. Clasele de sus, cărora li se răpise posibilitatea de a participa la viața politică, se văzură silite să se asimileze cu națiunea stăpânitoare. Burghezia ruteană era expusă la multe asupri și nedreptăți, iar țărani, cari pierduseră dreptul de proprietate, deveniseră robii pământului pe care îl locuiau. Biserica ortodoxă — care în împrejurările de pe atunci reprezenta națiunea — era în stare de lichidare, neputând suporta concurența religiei de stat, care era cea catolică.

Această stare de lucruri deveni și mai rea după anul 1569, când toate ținuturile rutene, cari aparțineau marelui voivodat Lituania, fură despărțite în mod irevocabil de acesta și încorporate republicii poloneze.

Față de această situație era imposibil ca vre-o mișcare tinzând la o regenerare bisericească sau națională să aibă vre-un succes.

Ea reuși totuși — și aceasta numai mulțumită concursului unui factor pe cât de neașteptat pe atât de important al Cazacilor.

Intre Cazaci — popor liber prin excelență care locuia șesul Niprului — și regatul polonez cu pretenții de suveranitate, exista de mult o ură inversunată. Ultimele decenii ale secolului al 16-lea au înregistrat ciocniri între aceste două popoare, ciocniri cari se terminau când cu succesul unuia când cu succesul celuilalt dintre adversari. Urmarea obișnuită a acestor ciocniri, cari adeseori luau caracterul unor lupte în toată regula, erau represaliile pe cari guvernul polonez le ordona în contra celor cari participaseră sau erau bănuți că au participat la ele.

Represaliile au avut însă un rezultat negativ: țărani ruteni, cari tot nu se împacău cu sclăvia la care erau siliți începură să emigreze peste graniță, — înspre răsărit, spre ținuturile pustii ale Donului și Donețului, unde fondară în decursul secolului al 17-lea un stat liber și independent „Slobidska Ukraina”.

In timpul acesta, tot grație concursului și sprijinului cazacilor, ierarhia bisericeii ortodoxe fu reîntronată în Kiew, care deveni apoi cu timpul centrul mișcării naționale, pe care o plămădea poporul rutean.

Mișcarea aceasta nu întârzie să se producă. Ea fu provocată înainte de vreme de marea perioadă de represalii dela 1638—1647, în care timp răbdarea bietului popor trecuse de toate marginile. Sub conducerea lui Bogdan Chmelnitzky, el se ridică ca un singur om contra asupritorilor săi. Armata poloneză fu neputincioasă să înăbușe această revoltă cu proporții atât de gigantice. Infrântă în mai multe bătălii succesive, ea trebui să privească cum revolta se întindea până în cele mai îndepărtate ținuturi rutene.

Cererile răsculaților trecură foarte curând peste tradiționalele limite ale jalbelor pe cari obișnuiau să le facă cazacii sau preoțimea ortodoxă; căci se născuse în acest timp ideea eliberării poporului rutean în granițele sale etnografice, — ideea de răsturnare a insuportabilului regim polonez și de reconstruire a statului rutean de odinioară.

Cu toate că dispuneau de forte de peste 300,000 oameni, conducătorii răscoalei nu sperau să realizeze prin propriile lor puteri planul de eliberare a poporului lor. Chmelnitzky șovăia între două combinații: una din ele tindea la o alianță a statelor ortodoxe — Moscova, Ukraina, Moldova și Slavii din Balcani — îndreptată contra Poloniei și Turciei; iar cealaltă însemna încorporarea Ucrainei în sistemul statelor vasale, — cum erau de pildă Crimeia, Moldova, Transilvania etc., — sub suveranitatea Turciei.

Diferite împrejurări între cari și zdruncinarea ființei statului turcesc, au determinat pe Chmelnitzky să se hotărască pentru Moscova. Multă vreme însă, guvernul moscovit care se temea de un războiu cu Polonia, nu a îndrăznit să primească protectoratul asupra Ucrainei. In

cele din urmă el s'a decis totuși și a declarat — în 1653 — războiu Poloniei.

In anul următor au fost apoi stipulate „articolele lui Bohdan Chmelnitzky” prin cari se precizau raporturile Ucrainei cu statul moscovit.

Articolele acestea redactate în grabă și fără o chibzuință matură, dovedesc în mod neîndoios că Chmelnitzky nu urmărise prin ele decât grabnica declarație de războiu a Moscovitiei contra Poloniei. Prin ele se stabilea dreptul alegerei unui „hatmann” — a unui căpitan (șef) al statului rutean, — dreptul pentru Ukraina de a întreține relații diplomatice cu alte state, independența bisericeii rutene și dreptul întreținerii unei armate de cazaci ruteni, pusă sub comanda hatmanului.

Multe alte chestiuni însă — de o importanță capitală pentru noul stat — rămaseră nelămurite; așa de pildă rolul guvernului moscovit în administrația civilă a Ucrainei precum și în administrarea finanțelor ei. Ele provocară foarte curând neînțelegeri între cele două guverne, neînțelegeri cari nu întârziară să degenereze într'un conflict extrem de violent, din momentul în care Moscova, nerecunoscând autonomia bisericeii rutene, trădă intenția ei de a nu respecta „articolele” din 1654.

In ultimii ani ai domniei sale, Chmelnitzky se pregăti chiar să rupă definitiv cu statul moscovit și să transforme Ukraina într'un stat neutral, pus sub protecția vecinilor săi. In acest sens, el trata o alianță cu Suedia, pe al cărei sprijin conta cu încredere.

Moartea pe cât de neașteptată, pe atât de timpurie a acestui popular hatman zădărnici însă acest plan — singurul care ar mai fi putut salva țara sa — și aruncă Ukraina la discreția împrejurărilor și mai ales a guvernului moscovit.

Interesele României.

— Un articol al ziarului bulgar „Mir”. —

Sub titlul „Interesele României”, ziarul bulgar „Mir” publică în numărul său dela 22 Octomvrie v. (4 Noemvrie n.) următorul articol de fond, în care se ocupă de atitudinea României:

„In nici unul din statele balcanice interesele nu sunt atât de divizate ca în România.

Ezitățile Românilor se datoresc mai ales evenimentelor ce se petrec împrejurul lor, dar până la un oarecare punct, aceste ezitări sunt justificate de interesele lor naționale. România ar avea de câștigat cu oricare s'ar alia, bineînțeles dacă aceasta ar ieși biruitoare.

In România, ca și în Bulgaria se află o emigrație. Aceasta e compusă de Români cari, dintr'o cauză sau din alta, au părăsit Ungaria și s'au instalat în mod permanent în România după cum s'au instalat la noi Bulgarii din Macedonia.

După cum la noi Macedonenii tot asemenea în România Români din Ungaria ocupă locuri prin toate autoritățile și exercită o mare influență asupra vieții culturale și politice a regatului vecin. Aceștia întrețin, mai ales, agitația pentru alipirea României de puterile înțelegerii.

Acești emigranți au creiat toată ideologia pentru paternitatea latină și unirea cu Franța și Italia. Avându-se în vedere că în Austro-Ungaria locuiesc nu mai puțin de 3 milioane Români, deși împrăștiati și amestecați cu Maghiari și alte naționalități din compusul bariolat al populațiunii Austro-Ungariei, fiecare poate să-și închipue de ce interes vital e pentru Români ca să-și întindă frontiera peste Carpați.

Si dacă s'ar fi văzut că victoria atârână de partea înțelegerii și că ea va dicta pacea, evident că România s'ar fi alipit de ea.

Dar și atunci când se putea crede că înțelegerea va ieși învingătoare și când delegații speciali ai României, mergeau la Paris și la Roma, spre a glorifica latinitatea și gloriosul ei viitor, în presa română unele ziare, precum însuș oficiosul „L'Indépendance Roumaine” atrăgeau atențiunea serioasă a Românilor asupra altor interese vitale ale Românilor cari ar fi asigurate dacă România ar merge cu puterile centrale.

Vintilă Brătianu, fost primar în București și

frate cu ministrul președinte, a ținut o conferință, comentată foarte viu în toată presa română, în care făcea să reiasă de ce mare importanță este pentru România chestia gurilor Dunării; regimul de stabilit pentru plutirea pe acest riu, cât și chestia strâmtorilor cari duc din Marea Neagră în largile mări mondiale.

Asupra acestor interese românești nu s'a făcut atât de infocată discuție, după cum vedem că se discută chestia transilvăneană. Aceasta din cauză că în cercurile cari pricep însemnătatea acestor chestiuni nu se găsesc agitatori precum sunt emigrații din Ungaria.

Afară de aceasta în totdeauna se socotește că e mai patriotice de a se vorbi și agita pentru frații decât pentru interesele economice ale țării.

Dar în România strada e mai puțin autorizată a decide ca în alte țări.

În România există o puternică aristocrație, stăpână pământului de cultură care își cunoaște bine interesele și a isbutit să se impună și în administrația țării ca factor determinant. Din acest mijloc s'au auzit în totdeauna voci puternice în favoarea libertății Dunării și a strâmtorilor. Prin această libertate oamenii de stat români au înțeles în totdeauna ca dânșii să fie stăpâni pe toate gurile Dunării și, dacă e posibil asupra strâmtorilor să nu fie stăpân un stat puternic, ci un control internațional. Și Românii au înțeles că această soluție ar fi mai ușor atinsă pentru politica de acord cu puterile centrale, decât cu înțelegerea în care intră și Rusia.

Evenimentele s'au desfășurat astfel că Românii și-au manifestat foarte mult simpatia lor pentru înțelegere, dar nu este imposibil ca să urmeze politica contrarie acestor simpatii.

După amestecul în războiul al Bulgariei se impune României ca să-și revizuiască calculele, așa că, în actuala situație militară,

să lupte pentru rezolvirea problemei gurilor Dunărei și a strâmtorilor”.

Războiul european.

Haraciul impus Belgiei.

Bruxella. — Guvernorul peste Belgia, provocându-se la paragraful 49 din convențiunea dela Haga, referitor la războiul pe uscat, a impus populației belgiene un haraci de 40 milioane franci ca contribuție la acoperirea necesităților armatei și la cheltuielile reclamate de administrarea teritoriilor belgiene ocupate. Autoritățile administrative germane au dreptul să ridice acest haraci în bani germani calculând 80 mărci pentru 100 franci. Haraciul au să-l plătească 9 circumscricții belgiene, cari sunt împreună răspunzătoare pentru întreaga sumă. Prima rată se va plăti în 10 Decembrie 1915 casel de război al guvernului imperial din Bruxella.

Trupe engleze și italiene debarcă în Albania.

București. — „Universul” e informat că la Santi Quaranta au debarcat trupe engleze. Se vesteste că aci va debarca un întreg corp de armată. La Valona a sosit o divizie italiană, care va avea să dea ajutor Sârbilor. În Durazzo se fac deasemenea pregătiri pentru debarcări de trupe din partea câtorva ofițeri ai flotei anglo-franceze.

Englezii și Italienii doresc să ajungă pe Câmpia Mierlelor, unde Sârbii își întăresc pozițiunile împotriva atacurilor trupelor austro-ungare-germane.

Convocarea Dumel.

Lugano. — „Corriere della Sera” anunță din Petrograd: „Rieci” e informat că Duma a fost convocată pe 8 Decembrie. Desbaterile probabil se vor reduce numai la o discuție asupra bugetului.

Nou front de luptă?

Lugano. — Lui „Secolo” i se anunță din Paris: Scopul călătoriei lui Kitchener e ca să creeze un nou front pe noul teatru de război. Ministrul francez Cochon a călătorit la Atena ca să facă o ultimă încercare pentru câștigarea Greciei de partea împătritei înțelegeri.

Lupta decisivă se va da pe Câmpul Mierlelor.

Zürich. — „Matin” anunță: Sârbii, pare, că se pregătesc să dea prilej dușmanilor pentru o luptă decisivă pe Câmpia Mierlelor. Neînțeles că Sârbii încearcă aci să câștige legătură cu trupele franco-engleze, cari luptă împotriva Bulgarilor.

Prima ședință a Consiliului de război englez.

Londra. — Vineri a avut loc prima ședință a consiliului de război, la care au luat parte Asquith, Lloyd George, Bonar Law, Balfour și Mac Kenna. Mai târziu au fost chemați la această ședință Grey și șeful statului major Murray.

Regele Italiei despre o pace cinstită și avantajoasă.

Roma. — La felicitările ce i s'au adus din prilejul zilei nașterii sale din partea consiliului orașenesc al Romei, regele Italiei a răspuns:

Impresionat adânc mulțumesc consiliului orașenesc al Romei pentru felicitare. Tinta noastră e ca să câștigăm țării o pace cinstită și avantajoasă și străduim spre acest scop cu sfârșirile noastre și cu jertfele nobile aduse de către armată și flotă, având colaborarea jertfitoare a tuturor cetățenilor.

Intrevederea regilor bulgar, român și grec nu va avea loc.

Rotterdam. — O telegramă din Roma declară de neîntemeiată știrea despre întrevederea regilor român, bulgar și grec.

Anglia se retrage dela Dardanele?

Stockholm. — Se anunță din Londra că călătoria orientală a lui Kitchener va hotărî încetarea sau continuarea operațiunilor la Dardanele. În baza informațiilor sosite dela lordul Kitchener Anglia s'a văzut constrânsă să declare guvernului rusesc, că din importante motive strategice e silită să se retragă dela Dardanele. O notă identică a fost trimisă și la Paris.

Sârbi alungați peste Morava și Nișava.

Budapesta. — Se comunică dela cartierul presei: Luptele de urmărire în Serbia au luat un curs mai trăgănat ajungând trupele aliaților în regiunile muntoase, unde din cauza drumurilor rele și ouține, înaintarea întâmpină dificultăți extraordinare de grele de învins. Cu toate aceste trupele înaintează cu energie în toate punctele frontului, dar de sine înțeles, că în munții greu de umblat, ce se găsesc spre sud dela Morava nu pot înalța așa de repede ca în regiunile deluroase mai accesibile.

Kokovcev în Roma.

Berlin. — Lui „Lokalanzeiger” i se anunță din Kopenhaga: Fostul prim-ministru rus Kokovcev călătorește în misiune specială la Roma. Kokovcev va încerca în Roma să-și valideze toată influința sa la bărbații conducători din Roma pentru ca Italia să ia parte în expedițiunea balcanică.

Consiliu de miniștri Italiani în chestia Albaniei.

Lugano. — Miniștrii italieni au continuat ieri consfătuirile. Consiliul de miniștri s'a ocupat cu situația Albaniei și a hotărît că va lua măsuri pentru prevenirea oricărui surprinderi.

Sporirea armatelor rusești la frontiera României.

București. — Se anunță din Tulcea, că generalul Veselkin a trecut în revistă trupele rusești din Ismail și Kilia, luând totodată dispoziții ca să se câștige cvartire pentru o nouă divizie, care va întări trupele din aceste două orașe. Din Odessa se transportă mereu alimente pe canalul Vilcov la Ismail, iar din interiorul țării sosesc mereu noi trupe la frontiera româno-basarabeană.

Generalul Sarrail amână ofensiva.

Berlin. — Din Lugano se telegrafiază: Margrini, corespondentul lui „Secolo” a sosit la Salonic de unde anunță:

Francezii au început în 10 Noembrie mișcări de ofensivă între Krivolak și Prilep pentru ca să recâștige legătura cu Sârbii cari apără strâmtoarea Babuna. Sârbii sunt foarte împătimit și doresc ca generalul Sarrail să înceapă

ofensiva generală, dar generalul temând prestigiul armatei franceze a declarat hotărît, că va începe ofensiva numai când vor fi concentrate toate forțele necesare în acest scop, ceea ce se va realiza însă deabia peste câteva săptămâni. Situația Sârbilor pe frontul lor principal e foarte critică, dar încă nu e desperată. Telegramele Sârbilor sosesc din Rasca prin Mitrovița la Durazzo. Essad pașa a rămas credincios Sârbilor.

La canalul Suez.

Salonic. — Se anunță din sursă antantlistă din Mudros că la canalul Suez e concentrată o armată de 500 mii Englezi și Francezi pentru apărarea canalului. Comandamentul anglo-francez așteaptă atacul turco-german împotriva canalului Suez pe începutul săptămânei viitoare și din cauza aceasta face pregătiri febrile pentru apărare. În săptămâna trecută au sosit știri, că s'au arătat în apropiere de canal detașamente turcești de recunoaștere, ciocniri însă n'au avut loc. Complicații mai serioase nu amenință să fie provocate din partea populației egiptene, deoarece conducătorii nemulțumiți au fost deținuți de mult, iar mai recent nu s'au arătat semne, din cari s'ar putea concluda, că agitatorii dușmani ar fi în activitate. Elementele bănuite stau de altcum sub o supraveghiere riguroasă, iar Muzulmanii înrolați au dat dovadă în mai multe rânduri de loialitatea lor.

Intrunirea „Federației Unioniste” la Galați.

Discursurile dlor L. Cantacuzino, V. Lucaciu, D. Plesnilă, C. Mille etc.

Galați, 9 Noembrie 1915.

Ieri, 8 Noembrie n., la orele 2 și jum. d. a. s'a ținut în sala „Teatrului Central” marea intrunire convocată de „Federația Unionistă”. Sala e arhiplină.

D. Leon Cantacuzino prezidează intrunirea. D-sa mulțamește adunării pentru cinstea ce i-se face, proclamându-l președinte al intrunirii.

D-sa regretă absența d-lor N. Filipescu și Take Ionescu, cari fiind bolnavi n'au putut veni la Galați.

D. Dimitrie Plesnilă citește telegrama dlui Take Ionescu, care arată că e bolnav.

D. Leon Cantacuzino ia din nou cuvântul, spunând că la intrunirea de azi iau parte toți marii cetățeni de aci și de peste Carpați, în vederea realizării idealului național. D-sa dă cuvântul părintelui Lucaciu, care e primit cu ovățiuni la tribună.

Părintele Lucaciu spune că un vis frumos și dulce a hrănit sufletele Românilor

un vis pentru a cărui împlinire a sosit acum ceasul. Dar sunt semne dureroase că există un fel de nepricepere, care împiedecă realizarea idealului național. În loc să se unească toate energiile naționale, vedem dușmănia răutăcioasă, acuzându-ne că „Federația Unionistă” urmărește interesele de partid. Aceasta e o calomnie înjositoare pe seama idealului național.

Oratorul protestează contra guvernului, care zice, că urmărește acelaș ideal, dar e contra acelora, cari sunt să-i dea concurs în acest senz. Aci e o fățarnicie sau reacredință. Oratorul spune că nu înțelege cum regele și guvernul nu îndeplinesc voința poporului, care s'a manifestat îndeajuns în România.

Părintele Lucaciu face apologia Belgiei și Serbiei eroice, cari se jertfesc pentru idealul național. Așa trebuie să facem și noi.

În acest moment câțiva lucrători aflați în sală au protestat contra războiului, spunând că de 4 ani muncitorii din port nu mai au de lucru. Publicul protestează contra muncitorilor, cari sunt huiduiți și fluerăți. Parte din public sare asupra muncitorilor și-i scoate din sală.

D. *Dimitrie Plesniță*. D-sa arată scopul urmărit de partidul conservator-democrat și constată o nemulțumire împotriva regelui. Soluția contra acestei stări de lucruri e următoarea: Gonirea guvernului, dacă e vinovat, sau semnarea decretului de mobilizare și intrarea în acțiune, dacă guvernul a cerut-o și regele a refuzat.

D. *C. Mille* spune că cetățenii trebuie să lase pe meseriași ca să vorbească liberi. Să li se răspundă că muncitorii au dreptate și pentru aceasta ei trebuie să fie cu „Unioniștii” ca să ceară intrarea în acțiune și să ajute la doborârea Bulgariei și Turciei. În cazul acesta Dardanelele se vor deschide și atunci portul Galați își va reîncheia activitatea, astfel că muncitorii vor avea iar de lucru.

Oratorul atacă dinastia, care, spune dsa, a stricat totul în țara aceasta, îmbogățindu-se și lăsând poporul în întuneric și mizerie.

Acum noi nu mai putem aștepta deoarece suntem încercuți. Regele spune că guvernul după constituție trebuie să decidă intrarea în acțiune. Guvernul șoptește că el voeste să intrăm în războiu, dar se opune regelui. În fond regele și guvernul sunt una. Salvarea nu ne poate veni decât de la națiune, care are dreptul sfânt al revoluției. Dacă guvernul nu merge cu țara, trebuie să i se spue că altfel nu se poate. Contrar poporul să răspundă anarhiei de sus, cu anarhia de jos.

D. *Aurel Iliescu* spune: Astăzi ne găsim la cotitura cea mai primejdioasă a existenței noastre. România sau va ieși mărită sau va pieri. Trebuie să mărim teritoriul țării noastre ca să nu ne blesteme copiii sub cuvânt că nu ne-am împlinit datoria. Acum nu mai e timp de așteptat, ci să ne unim cu toții într'un singur mănunchiu, ca să putem lupta.

Părintele *Imbroane* spune: Să ne unim și să luptăm cu toții ca să putem avea o viață frumoasă și curată. Frații de dincolo vor lupta până când va sufla vijelia curățitoare de rele și păcate ca toți uniți să luptăm contra dușmanilor. Românii ca să învingă trebuie să urmeze calea din 1913. Guvernul va face ce vrea țara, dacă țara voeste cu adevărat. Să-și manifeste voința cetățenii, și atunci guvernul va fi nevoit să-i asculte.

D. *Emanoil Antonescu* spune: Dacă ne gândim la trecutul nostru, atunci trebuie să nu ne indoim de valoarea noastră, deoarece trecutul se leagă cu prezentul și acesta cu viitorul. În trecut s'au pus bazele României de astăzi, iar generația actuală mai bine pregătită decât cele din trecut, poate realiza o operă mai mare. Prin forța noastră vom realiza dreptul nostru iar nu prin mila altora.

Contra voinței țării nu există și nu poate exista vre-un obstacol. De cine depinde intrarea în acțiune? De guvernul țării, care există cât țara voeste ca să existe? Cetățenii trebuie să silească pe guvern și să-i arate ce vor. La guvern avem un om, care își ia toată răspunderea situației, pe când în toate țările beligerante s'a recurs la toate persoanele ce reprezintă sufletul țării ca astfel să ducă țara la izbândă. La noi se face cu totul altfel. Să dea Dumnezeu ca d. Brătianu să ne ducă la triumf, dar să-l ferească Dumnezeu să ne ducă la pierzare.

Armata ar sbura, dacă i s'ar comanda să meargă... cu o asemenea armată ne putem fâli și putem să răpunem pe dușman. Avem soldați oțeliți și ofițeri străluciți și pricepuți. Neutralitatea ne înmormântează de vii și ne face prizonierii dușmanilor, chiar în țara noastră.

D. Brătianu să știe că voim unirea Românilor într'un singur stat, astfel că trebuie să trimetă armata contra dușmanilor dacă nu voeste să fie considerat dânsul ca dușmanul nostru.

D. *Dr. Istrati* spune: Vremurile de astăzi sunt cumplite, iar mișcările noastre naționale sunt zadarnice față de guvernul acesta, ce ne duce la peire.

Guvernul n'a declarat războiu când era momentul. Guvernul a fost mai pre jos de menirea lui, dacă îl privim din punct de vedere al ac-

tivității pentru înlăptuirea idealului. La intrarea în războiu a Bulgariei, trebuia ca armata noastră să ocupe valea Timocului, care este românească și să fi fost o stavilă pentru Bulgari și Austro-Germani. Guvernul compromite idealul Românilor. Noi avem nevoie de un guvern care să aibă încrederea poporului și să alipească teritoriile românești.

Părintele *Gherman* (bucovinean) spune, că D. Brătianu oricât de iscusit va împleti mreaja, noi vedem bine că dsa împiedecă manifestarea voinței noastre. Asemeni presiuni împiedecă mișcarea, dar nu o slăbesc. Face apel la Români să treacă de la vorbe la fapte.

D. *N. Titulescu* spune: Anul trecut guvernul arăta că viitorul nostru va fi așa de strălucit încât va întrece toate speranțele noastre. Mai deunăzi ne-a spus că nu e încă momentul să intrăm în acțiune, iar acum spune că e prea târziu și trebuie să ne apărăm existența. România nu e nici cu puterile centrale, nici cu Quadrupla. Victoria Quadruplei, sau a puterilor centrale, va însemna pentru noi cea mai mare nenorocire, dacă nu vom participa la războiu.

Trebuie dar să ne mișcăm oricât de plăcute ar fi seducțiile păcii, deoarece neutralitatea ne-ar duce la o peire, fiind totdeauna și o povară pentru grupările beligerante. Războiul balcanic este numai un episod care trebuie încheiat cât de curând ca să se permită beligeranților concentrarea armatelor pe alte fronturi unde va apărea și victoria definitivă. Aceste armate nu pot fi dislocate din cauza neutralității noastre.

Puterile centrale ne vor sili să ieșim din neutralitate. În caz contrar, ne vor da lovitură de grație. Oratorul arată cât de ușor ar fi fost războiul la început și cât de greu e acum din cauza indolenței guvernului, care a pierdut toate momentele favorabile.

Să luptăm pentru a învinge greutatea situației ce ni s'a creiat.

D. *Leon Cantacuzino* roagă publicul să se împrăștie în liniște, deoarece s'a dovedit că sunt agenți provocatori.

Se citește apoi o moțiune în senzul celor vorbite.

Oratorii s'au întrunit la un banchet în localul Bursei.

Cor.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 15 Noembrie 1915.

Daruri de sărbători pentru răniți. În spitalurile aradane dela Seminarul românesc și Alunneul (str. Darányi) de sub conducerea mea sunt trei sute de paturi pentru invalizi, năpăstuiții războiului. Ne putem aștepta ca pe sărbătorile Nașterii Domnului ce se apropie toate paturile să fie ocupate.

Mă gândesc la o surpriză ce ar face-o societatea românească aradana și din provincă contribuind o anume sumă pentru a li se pregăti un pom de Crăciun bogat și a li se face câte un mic cadou. Am alina în acest chip atâtea suferințe, ar fi prilej de clipe senine, de bucurii pe cari suntem datori să le procurăm răniților noștri.

Prin aceste rânduri mă adresez tuturor inimilor înduioșetate, mișcate de soarta tristă a răniților, să-și trimită obolul pentru scopul amintit pe adresa mea la spitalul dela Seminarul român gr.-or. — Arad, 15 Noembrie 1915. Livia Dr. Vuia.

D. *Dr. Eugen Hossu*, un distins tânăr român, cu data de 1 Septembrie a fost numit medic asistent la regimentul 35 de infanterie. De 12 luni servește neconținut pe câmpul de luptă, întâi în Galiția, iar dela începutul războiului italian la Isonzo.

Parlamentul convocat Pentru 30 Noembrie. Cercurile politice au informația, că ședințele parlamentului pentru a desbute proiectele de indemnitate și altele la ordinea zilei, se vor ține la 25 Noembrie.

După cum suntem informați, guvernul, deoarece are să prezinte mai multe proiecte decât avea intenția, ale căror preparative reclamă câteva zile, a convocat parlamentul numai pentru ziua de 30 Noembrie.

Reprezentanții nemți, unguri și ruși se sfătuiesc în Stockholm despre soartea prizonierilor de războiu. Din Stockholm se anunță: Înțalnirea din Stockholm a reprezentanților germani, unguri și ruși, inițiată de Crucea roșie suedeză, este primită cu interes unanim. Este cel dintâi caz în cursul acestui lung războiu, că reprezentanții statelor inamice țin consilii imediate. Se va desbute nu numai chestia dăruirilor lor pe seama prizonierilor, ci se va solicita posibilitatea unei comunicații între taberele prizonierilor din statele beligerante, dând astfel posibilitatea vizitării regulate a acestora. Se va face totodată încercarea schimbului dăruirilor dintre monarhia austro-ungară și Rusia, ceea ce grație intervenției Suediei între Germania și Rusia există de două luni încouce.

La această conferință din Stockholm reprezentanții statelor interesate vor fi următorii: ai Germaniei: principele Maximilian de Baden și Koerner, ai Austriei Spiegelfeld guvernorul Tirolului, contele Sanislau Stadnicky și Epstein, iar al Crucii roșii ungară contele A. Apponyi și consilierul Ladislau Farkas. Rusia va fi reprezentată prin senatorul Arbusov și Karcosov.

Guvernul proiectează ajutorarea funcționarilor. Demnă de toată lauda e hotărârea guvernului de a cere dela cameră în cadrele proiectului de indemnizare 87 milioane coroane pentru ajutorarea funcționarilor publici. La 1 Ianuarie 1916 se va repartiza pentru fiecare funcționar, din suma de 87 milioane, un ajutor corespunzător la 20 procente din salariul anual. Ajutorul pentru funcționari, profesori, învățători și toți slujbașii din această categorie nu poate fi mai mic de 400 cor., iar pentru funcționarii inferiori și servitori de 200 cor.

Institutoarele și îngrijitoarele grădinilor de copii, diurniștii vor primi ajutor de 300 coroane, iar medicii cercuali și comunali, învățătorii și învățătoarele aplicați la școlile primare comunale sau confesionale, notarii comunali și cercuali 400 cor., substituții notariali 300 cor. și slujbașii comunali sistematizați 200 cor.

Ajutorul se va plăti în zece rate lunare și din el nu se pot face detrageri sub titlul unor ajutoare anterioare sau să fie sequestrat precum nu poate fi nici obiect de impozit.

Pasul acesta al guvernului nu poate fi decât îmbucurător, deoarece scumpetea îngrozitoare o simt în cea mai mare măsură funcționarii cu salariu fix.

Lina Cavalleri. Se vede că devine modă, ca Magdalenele lunii în care nu e plictiseală, să îmbrace portul și să poarte crucea surorilor de caritate. Acum se răspândește știrea că Lina Cavalleri cea cu un trecut de sbucimată amintire și după cum se spune, încă tot frumoasă, a găsit alinare și mântuire în cariera de soră de caritate. Frații ei italieni sunt, cărora le aduce această jertfă. După cum scriu însă ziarele americane, nu numai iubirea de oameni și de patrie au îndennat-o să apuce acest drum; ci ea caută în îngrijirea bolnavilor, vindecarea inimii ei zdrobite. Frumoasa Lina a făcut obicinuitele experiențe ale căsătoriei. Mai întâi s'a căsătorit cu pictorul american Robert Winthrop Chanler, multimilionar. După scurtă vreme a văzut că nu e omul care să satisfacă așteptările ei, că, se poartă ca un urs și că de altcum nu o poate înțelege. În ciuda acestor experiențe, totuși s'a mai dus odată înaintea altarului, alesul de astădată era un coleg de scenă al ei, totodată și compatriot cu numele Lucien Muratore, cântăreț tenorist, îndeosebi în Paris foarte apreciat. După scurtă vreme a divorțat și de acesta, fără însă a se cunoaște motivul, care de altcum nu interesează. Se zice că frumoasa Lina a fost cuprinsă de gelozie, când într'o zi Lucien la un concert a apărut pe scenă alături de nevasta lui dintâi. Destul că, divorțul al doilea urmă celui dintâi și văduva nădăjduia să afle mângăiere în îngri-

jirea răniților. Mai întâi se oferi armatei franceze, de unde fu însă categoric refuzată fiindcă surorile de caritate de meserie s'au opus cu hotărâre ca să fie primit în cercul lor elemente de teapa Linei Cavalieri. Prin protecția unui ofițer italian, fost prieten al ei a fost primită în serviciul armatei italiene.

După ce a avut parte de tot sbuciumul și de toate mizeriile unei vieți ușurate de teatralistă și curtezană, după ce a băut până la ultimul strop paharul iubirii senzuale, îmbătându-se de fericiri și promisiuni trecătoare, tot a mai rămas în inima ei un colț curat, neatins de noroiul acestor iubiri, și-a întors gândul și inima către Dumnezeu și către oamenii nenorociți, cu nădejdea unei mântuirii a sufletului ei răătăcit.

Tinutul Palestinei în războiul actual. Cetim în ziarul „La Politique”: Toate mănăstirile Ierusalimului sunt transformate în cazarme. Mii de cruciți fac exerciții militare pe platoul Samarei și pe muntele Olivilor.

Un vast teren de tir este angajat pe vârful Golgotei unde trupe turcești sub comanda subofițerilor germani veniți din Constantinopol se exercitează zilnic.

Toate drumurile Locului Sfânt sunt parcurse de convoaie de muniții; automobile militare și imense caravane recușionate pentru serviciile armatei. Mii de țărani sunt ocupați cu munca în folosul pozițiilor strategice designate de statul major.

Cafea ieffină de Crăciun!

Firma noastră de import F. A. DEGAN în FIUME (Postafio nr. 163.) ne avizează că a primit un transport mare de cafea, deci o vinde cu prețuri tare reduse. — Scrieți românește!

No. 1	Cafea Santos, aleasă și frumoasă	1 kgr.	4-80 cor
10	Cuba fină, frumoasă	1 kgr.	5 00 „
14	Cuba cea mai fină	1 kgr.	5-40 „
15	Cuba mărgelă aleasă	1 kgr.	5-40 „
16	Cuba specialitate	1 kgr.	5-80 „
24	Ceylon fină	1 kgr.	5-60 „
21	Iava aurie	1 kgr.	5-40 „
106	„Victoria” cea mai fină mixtură	1 kgr.	5-80 „

5 kgr. se trimite cu poșta francat și vămuit prin rambursă.

Vești din Olanda spun că se va urca prețul la cafea în mod ne mai auzit și multe calități vor lipsi. Din 20-31 Noembrie și eu voi urca prețul gradat. Proveďte-vă la timp pentru Crăciun, căci și așa ajunge cu întârziere.

ECONOMIE.

Înștiințarea cerealelor.

Prin telegrama sa din 1 Noembrie c. Nr. 79.300 Prez., In. minister ne roagă să aducem la cunoștința celor interesați următoarele:

Cu provocare la circularul ministerial Nr. 3925 M. E., în cauza înștiințării cerealelor disponibile și a luării lor în socotință pentru trebuințele obștești se orânduiește, că

1) din 1 Noembrie până la 25 Decembrie c. nu are voie nimenea să pună în vânzare grâu, orz mestecat, secară și ovăs, ci cumpărarea respective vânzarea se face exclusiv prin „Societatea pe acții pentru produse de război” numită „Haditermény részvénytársaság”, sau prin încrezuții săi, cari provăzuți, înainte de începerea cumpărării, cu certificate de legitimitate, pe acestea sunt îndatorați a le prezenta primpretorului spre vidimare, iar la cererea primăriei comunale, a i le arăta acesteia;

2) aceia dintre producători cari își vând sau își ofer (îmbie) spre vânzare numitei societăți grâul, orzul mestecat, săcara și ovăsul, în răstimpul din 1 Noembrie până la 25 Decembrie c. primește pentru produsele lor prețul maximal (cel mai mare), stabilit de autorități, iar pentru produsele, ce nu s'ar prelua până după 1 Ianuarie 1916, primesc, pentru păstrarea (îngrijirea) cerealelor, un adaus lunar de câte 20 bani de maza metrică;

3) în zilele din 25-28 Noembrie c. sunt îndatorați toți producătorii să înștiințeze de câtă cantitate de grâu, săcără, orz, ovăs și de făină dispun. La această cantitate se adaugă și cantitatea vândută, dar nepredată. Sunt îndatorați mai departe să înștiințeze de câtă cantitate au lipsă pentru trebuințele economiei și ale sus-

ținerii casei, și, după subțargerea acestei cantități, câtă cantitate le prisosește;

4) până la 25 Decembrie c., va să zică și după conscrierea din 28 Noembrie c., îi stă fiecărui în voe și are drept să-și vândă, societății amintite sau încrezuților săi și cu prețul maximal, cerealele de care dispune, cu începere din 25 Decembrie c. însă toate cerealele, ce întrec cantitatea neapărată pentru economie și pentru susținerea casei, se primesc de rechiziționate, iar producătorii sunt îndatorați a le preda societății cu un preț ce e cu 4 cor. mai mic ca cel maximal de maza metrică.

Este deci în interesul bineprinceput al fiecărui producător să înștiințeze cu grăbire la desnumita societate sau la încrezuții săi, toate cantitățile de cereale ce întrec cantitatea pentru economie și pentru trebuințele casei.

Cum ordinul citat are valoare și pentru fasolea, mazerea și linte disponibilă, se pune în vedere, că aceia cari dispun de câte un cvant ce trece peste 30 kgr. și pe care nu-l înștiințază până la 25 Decembrie c. societății pentru produse de război, sau nu-l aduc înșiși în piață spre a fi vândut pentru consumație, sau nu-l vând vre-unui comerciant din localitate, care să indeletnicește ca vânzarea în mic de păstăioase, atât fasolea, mazerea, cât și linte disponibilă să rechiziționează cu un preț ce e mai mic cu 4 cor. ca prețul maximal.

Sibiu, 3 Noembrie 1915.

Comitetul central al „Reuninei române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța,
prezident.

Victor Tordășianu,
secretar.

Ultima oră.

RUSIA N'A GÂNDIT NICIODATĂ SĂ TREACĂ TRUPE PESTE TERITORUL ROMÂNIEI.

București. — Ziarul „L'Indépendance Roumaine”, oficiosul francez al guvernului român publică o informație a „Agenției balcanice”, prin care se afirmă, în modul cel mai sigur, că d. Sassonow a făcut la Petrograd dlui Diamandi declarațiune categorică că guvernul rus nu s'a gândit niciodată că armata rusească ar putea să străbată cea mai mică părticică din teritoriul român fără asentimentul expres al guvernului regal român.

D. Sassonow a mai adăugat, că astfel de asertiuni au fost inspirate de intenții răuvoitoare, a căror sursă se tradează dela sine.

BULGARIA AMENINȚĂ CU REPRESALII PE QUADRUPLA INTELEGERE.

Sofia. — Se confirmă în mod oficial că guvernul bulgar a înștiințat prin intermediul unei puteri neutre, cabinetele din Paris, Londra, Petrograd și Roma, că în cazul când flota împătritei înțelegeri va mai bombarda orase deschise bulgare, se va vedea nevoit să recurgă la aspre represalii, contra supușilor acesteia aflați în Bulgaria.

FURT LA LEGAȚIA ROMÂNĂ DIN VIENA.

București. — Un agent comisionar, N. Preda, ducându-se prin Aprilie anul acesta la legația română din Viena, profitând de faptul că, la un moment dat, nu era nimeni în cancelaria legației, a furat dintr'un sertar 400 coroane. Pentru acest fapt a fost judecat și judecătorul de ocol l-a condamnat la doi ani închisoare. Făcând apel, secția III-a a tribunalului Ilfov i-l'a respins ca neîntemeiat confirmând, astfel, cartea de judecată dată împotriva-i.

ROMÂNII CONSTRUIESC TRANȘEE ȘI LUCRĂRI DE APĂRARE LA FRONTIERA UNGARIEI.

Sofia. — Persoane sosite din Ungaria peste România spun că la frontierele României se construiesc tranșee și întărituri. Pe trenul dela Predeal-Sinaia, călătorilor le este interzis să iașă în coridoarele vagoanelor, și geamurile sunt în permanență cu perdelele lăsate. Imprejurările se aseamănă foarte mult cu cele experimentate în Italia în primăvara trecută.

DECLARAȚIILE LUI RADOSLAVOV.

Sofia. — *Primministrul Radoslavov a făcut următoarele interesante declarații:*

Scopul Sărbilor este să se retragă în Albania și să înceapă lupta de guerilă.

Construim de urgență drumul de fer dela Belgrad-Sofia.

Raporturile noastre politice față de Grecia și România sunt bune, cu toată atitudinea prea conciliantă neutrală a Greciei față de împătrita înțelegere.

Trupele debarcate în Salonik se urcă la 170.000 oameni. Despre situația Serbiei, nimica sigur nu pot încă să spun.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

POSTA ADMINISTRATIEI.

C. Costin, Mezdujlak. Am primit 9.35 cor. în abonament până la 31 Dec. 1915. Chitarea în ziar se face numai la cererea deosebită.

Simion Nicoară, Nagyölyves. Am primit 7 cor în abonament până la 31/XII 1915.

Nicolae Boeriu, Breaza. Am primit 14 cor. în abonament până la 31 Decembrie 1915.

Ion Nica, Petre. Am primit 2.40 cor. în abonament până la 11 Decembrie 1915.

N. Secășanu, Ciur. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Decembrie 1915.

„BERZAVA”

SOCIETATE PE ACȚII ÎN RESICZABÁNYA.

Convocare.

Subsemnatul comitet de supraveghiere, convoacă prin aceasta On. acționari ai societății pe acții „BERZAVA” din Resiczabánya la

adunarea generală extraordinară

care se va ține în 28 Noembrie 1915 st. n. la 11 ore a. m. în localul băncii, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul comitetului de supraveghiere despre neregularitățile dela bancă.

2. Amovarea direcțiunii și a directorului executiv.

3. Alegerea unei direcțiuni noi.

4. Schimbarea (modificarea) §§.-lor 21, 33, 34, 38 și 39 din statute.

5. Diverse propuneri.

Resiczabánya, în 10 Noembrie 1915.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Ioan Brodnyanszky, m. p. Petru Bandu, m. p. prezident.

Franz Ströbl, jun. m. p. Axentie Murășianu, m. p.

N. B. §. 19. Acționarii cari doresc să ia parte la adunare și să-și ezerceze dreptul de votare, sunt rugați a-și depune acțiunile sau libelele interimaie de plățire la comisia de verificare, cel mult până la 10 ore a. m. din ziua adunării. (t. e. 2547-1)

PENTRU „CARTEA DE PAUR ROMÂNEASCĂ”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie și săvârșită de eroii noștri.

TELEFON
NRUL. 750.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

TELEFON
NRUL. 750.

„CONCORDIA”

: SOCIETATE PE ACȚII. :

ARAD

STRADA ZRINYI. NRUL. 1|a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocațiale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
promptă. :

Prețuri :
moderate :